

Peter SVETINA: *Plavi Portugalac*
(Excerpt in Serbian)

Translated by: Jelena Dedeić

Contact of the translator: jela.dedeic@gmail.com

Šesto poglavlje

Stali su na most preko kojeg su ranije prešli vojnici i most se produžio. Izdigao se u obliku velikog luka i produžavao se sa svakim njihovim korakom.

Posle dugog hodanja po mostu, na zemlji su se pojavila slova. Mogli su da stanu na njih i da sriču slovo po slovo:

MERIM KA ŠVISTANA NA MISTI, SE KULJA NAT NAMA NUOVA
PLACINDA.

„Šta bi ovo moglo da znači?“, pitao je Hijacint.

Anja Klara je razmišljala. Hodala je tamo-vamo po rečima, preskakivala slogove kao da igra školice, čitala unazad, od sredine nalevo, pa nadesno i obratno. I opet razmišljala. Kada je o svemu dobro razmislila, naslonila se na ogradu i rekla:

„Ne znam.”

Most se u tom trenu potrošio i zakoračili su na utabani put.

„Malčice sam umorna i bole me noge”, rekla je Anja Klara.

„Ja sam toliko umoran da ne bih gubio reči”, rekao je Hijacint.

Iza žive ograde pritrčala je klupica da bi mogli da sednu na nju.

„Ne bih da se žalim, ali čini mi se da su vekovi prošli otkako smo poslednji put nešto prezagajili”, rekao je Hijacint.

„Vručina je pasja, i meni bi baš prijalo okrepljenje”, rekla je Anja Klara.

I već je ispod klupe provirila pasja glava:

„Žibiste kari natopičen hurek lili pokra suma zelenjadi no ovoci?”

„Mnogo bi nam značilo kad biste nam doneli bilo šta što bi prijalo našoj utrobi i što bi moglo da se pregrize”, rekla je Anja Klara.

„A šta je utroba?”, pitao je Hijacint.

„Želudac, stomak, trbuh, creva, ako se ne varam”, odgovorila je Anja Klara.

„Ti svašta znaš”, izjavio je Hijacint s dubokim poštovanjem. Mali pas stigao je u svečanoj povorci u pratnji zečeva, hermelina i kukavica.

Doneli su stočić ukrašen šarenim sendvičićima, kriglicama soka od spanaća i kriglama soka od ananasa. I još jedan stočić na kome su bili čajnik i šoljice i mramorni kolač.

Postavili su sve ispred Anje Klare i Hijacinta.

Svuda unaokolo izrastao je park, iznad mesta gde su Anja Klara i Hijacint sedeli pojavila se tenda.

„Hutna najnaj!” rekli su poslužitelji uglas i raštrkali se po parku.

Jedni su iz džepova izvukli krpice koje su porasle i raširile se u stolnjake. Prostrli su ih na zemlju, a na njima je već bila spremna užina. Drugi su iz džepova izvukli instrumente i naduvali ih. Deca su trčkarala po pesku i među drvećem i igrali se šugice. Dok su trčali prema akaciji, smanjivali su se, a trčeći prema hrastu postajali su sve veći. Ako bi trčali oko žbunova šimšira, za nekoliko minuta bi se pretvorili u male mamute i nezgrapnim koracima trčali po travi i tražili loptu, jer svi mamuti uvek traže loptu. I ako bi ih poprskala voda iz prskalice, mogli su na nekoliko minuta da polete, iako nisu bili kukavice.

Nedaleko od Anje Klare i Hijacinta zauzeo je pozu hermelin s dugom sivom bradom i recitovao pesmu gostima dok su užinali:

Mi štal na pontje siko neža,

polimarjan presvit nej kovhter skororon,

našitovan ot krila dolj do kneža

napolštri sen, no von no non porton.

„Kad bih majstorski jezik pesnika znala, rekla bih da u nebesa zagazismo sad.”, rekla je Anja Klara.

A Hijacint je posle obeda otišao da trči od akacije do hrasta i nazad. I smanjivao se i rastao i opet se smanjivao i opet rastao. „Kako prijaa!” , uskliknuo je.

Iznenada je iz zemlje izrastao zvonik.

Dong! Dong! Dong! Dong! Dong!

U parku je zazvonilo tako prijatno da si mogao da osetiš golicanje po telu od treperenja vazduha.

Hermelini i kukavice i kućici i zečevi pospremili su svoje krpice i izduvali instrumente, zahvalili su se akaciji i hrastu i mahnuli žbunovima šimšira. Onda su pospremili stočić i tanjiriće i šoljice i čajnik i rekli:

„Srcemka nebudod ajte”

Kada je zvonik utonuo u zemlju, i park se oprostio od nas. Anja Klara i Hijacint ostali su sami na utabanom putiću na kome su i ranije stajali kad su sišli s mosta.

Šesnaesto poglavlje

„Pa, hoćemo li da krenemo?”, rekao je Hijacint.

„Hvala lepo, hvala lepo, hvala lepo”, rekla je Anja Klara i blago se poklonila najpre glavi koja se pretvarala da je kip, a onda Kolonjali na slemenu krova, koja se takođe pretvarala da je kip, i zatvorenom prozoru iza kojeg je bio Plavi Portugalac.

Baštenska vrata su se iza njih zatvorila i našli su se na trgu nasred kojeg je stajao putokaz.

„Šta piše na njemu, vidiš li nešto?”, pitao je Hijacint.

„Moramo da se približimo”, odgovorila je Anja Klara.

Dok su stajali ispred njega, videli su da iz putokaza izviruju tri ruke. Na prvoj je bio okačen list papira: PRAVO. Pokazivao je nekuda dole niz ulicu čiji je početak bio kod arkada. Na papiriću koji bio okačen na kažiprst druge ruke (fuj kako je imao crno ispod nokta kao da je ruka bila Ceferinova!), pisalo je: BLJAKOPUT. Pokazivao je na stepenice koje su vodile s trga naviše. Na kažiprstu treće ruke bio je okačen list: ISTINA. Ruka je pokazivala pravo u zid kuće.

„Hm”, rekla je Anja Klara.

„Mene bi najviše zanimao ovaj zid...”, rekao je Hijacint, „...ako bih morao da odlučim.”

„U redu”, rekla je Anja Klara i krenula za Hijacintom prema zidu.

Nije se otvorio, nije se srušio. Nepokolebljivo je stajao. Škljoc, škljoc po kvaki. Zatvoreno, zatvoreno. Kuc, kuc po vratima. Zatvoreno, zatvoreno. Ding dong na zvonce. Zatvoreno, zatvoreno.

Možda se može doći do mesta gde se put nastavlja iako ponekad ide ukrug.

Hijacint je uzeo zalet i uspuzao uza zid do prozora koji je bio otvoren.

Anja Klara bi bila preniska čak i kad bi uzela zalet, pomislio je.

Za to vreme, Anja Klara je podigla betonsku ploču sa poda, a onda još jednu. I stala je na prvu, a drugu je postavila na prvu kao stepenicu. I popela se na drugu, a ispod druge uzela prvu i postavila na drugu kao stepenicu. I stala je na prvu i ispod prve uzela drugu i postavila na prvu kao stepenicu i stala na drugu. I sve tako dok nije stigla do prozora.

Na sve četiri, držeći se za šape, uskočili su u sobu.

Zaustavio ih je saobraćajni znak. STOP. Hijacint je skrenuo oko znaka.

„Hej!”, uskliknula je Anja Klara. „Piše stop! Moramo da stanemo.”

„Ma kakvi”, rekao je Hijacint. „Piše: Stani Ovde Pođi Okolo.”

Skrenuli su okolo i na novom znaku ugledali strelicu koja je skretala udesno.

„Aha”, rekao je Hijacint, „znam.” Zauzeo je uzvišen stav i počeo uzvišeno da recituje:

„A lajel epov! ajsve tovdep, otokon decvet tamon jiva ovdesad! enos unca enoh lad!”

A strelica koja je pokazivala udesno, pomerila se. Strelica-zmijica je skliznula sa znaka i otpuzala prema rečici koja je šumila u daljini. Ali, to nije bila rečica, bila je voda koja je tekla iz žleba na ispućalo betonsko dvorište pivnice. Čike Brke i Čike Bradonje već su skidali majice, oblačili kupaći i zadovoljno gladili brke na obali jezera.

Ispred jezera stajao je znak koji je pokazivao smer nadole. Ali, ako bi se postavio na glavu, mogao si da vidiš da je na njemu broj 50. Petica je pala na bok i kao puž s kućicom puzala po smreki goregore goregore. A nula se zakotrljala oko sebe same i postajala sve jajastija dok nije postala jaje. Veliko jaje.

„Šta ćeš sad da uradiš?”, pitala je Anja Klara. „Ja nemam kupaći. A jezero je samo jezero.”

Hijacint je počeo da mrmlja:

„Kad naš brod plovi, plovi...”, i usput se češkao po glavi, jer sada stvarno nije znao šta treba da radi.

Jaje se prepolovilo, nastala su dva čamčića. Hijacint je skliznuo u jedan, Anja Klara u drugi i odgurnuli su se od obale. Između oblikih trbušastih ostrva. između divljih bradatih džungli, među brkatim stenama plovili su i toliko duvali u nepostojeća jedra da su brodići poput munje klizili po površini vode .

A munja je osvetlila predeo, olujni oblaci su se skupljali, zagrmelo je u daljini.

Kao na semaforu gužva kad je

kad vozač psuje i motori bruje,

kad iz auspuha vitla do plafona dim,
i sve jaču kavgu stvara usijani lim,
kad voda vruća u motoru ključa,
kao kad živuljke divlje beže za tren
ako im naglo popusti nagomilan gnev,
tako se oblaci sudaraju u tunelu uskom
da našeg oposuma zaliju pljuskom.

„Jadni oposumčić”, rekla je Anja Klara i podigla ga u čamac.

Ali, to je bio samo trik. Oposum se pretvorio u džinovsko čudovište i skočio na Anju Klaru da je proguta.

„Hej, ostavi je, mrcino!”, povikao je Hijacint iz susednog čamca.

Čudovište je iznenađeno zastalo usred željenog zalogaja.

„Otkud znaš?”, reklo je iznenađeno i spustilo Anju Klaru nazad u čamčić.
„Dozvolite, moje ime je Štefica Mrcina.

„Oprostite za neprijatnost, duboko se izvinjavam. Duboko, kao što su oči duboke kada im je zbog nečega žao.”

„A ko ima žalosne oči?”, pitala je Anja Klara. „Tugomir”, odvratila je Štefica Mrcina.

„Moramo li da ga upoznamo?”, pitao je Hijacint.

„Možete i ne morate”, rekla je Štefica Mrcina. „Ionako svako plovi pored njegovog ostrva na kojem on sedi i tužno gleda. Ali, ako predugo gledaš u njegove tužne oči, možeš se utopiti u njima. Meni se to već jednom desilo. Onda je teško isplivati. Mogu li da vas prebacim nekud?”

„Na drugi kraj jezera, molim vas”, rekla je Anja Klara.

Sitna ženica joj se okačila na prst i na njemu se zaljuljala.

„Drago mi je, ja sam Mandra Gora”, rekla je. „Tamo su još koleginice. Mandra Dola, Madra Ispod, Mandra Iznad, Mandra Preko, Mandra Okolo i Mandra Iza.”

Sve Mandre su stale u red i zapevale:

Kad ostane il' se baci
neko slovo neki stih,
mi ćemo ih sakupiti,
od njih reči sastaviti
da slogove ne baciš
ni na otpad ni na šut
sakupljače ti pozovi
sklopiće ih svaki put

„A šta radite s njima?”, pitao je Hijacint.

„Imamo brdo klijenata: kućice, hermeline, zečeve i kukavice. Dolaze s baštenskim kolicima, natovare slogove i odvoze ih”, rekla je Mandra Iza.

„Ah, tako!”, uskliknula je Anja Klara. Sad je razumela zašto kućicehermelinekukavicezečići ništa nije razumela.

„Jasno”, rekao je Hijacint i pomislio slično kao Anja Klara.

„Pravimo i železnicu za prevoz slogova”, rekla je Mandra Dola.

Po šumskoj zemlji bile su postavljene šinice od uvezanih borovih iglica koje su vodile pored putića kojim su inače u šumu dolazili kućići, hermelini, kukavice i zečevi.

Put zapravo nije bilo teško pratiti sad kad znaš šta se prevozi odavde tamo: slogovi koji su ispadali sa krcatih baštenskih kolica rasli su pored puta kao plavi livadski cvetovi pored tragova od točkova. Mogao si usput da čitaš:

uh aha in avra uča eka lis kos mel cvrt krolj šklop stim

Da ne nabrajamo sve.

Ali, kada su Anja Klara i Hijacint pročitali pored puta izgubljen slog *trg*, ponovo su se našli na trgu ispred putokaza.